

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ЧАСТИНА I. ВСТУП ДО ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ	4
Розділ 1. Предмет і метод економічної теорії	4
§ 1. Предмет економічної теорії	4
§ 2. Становлення й основні етапи розвитку економічної теорії	6
§ 3. Функції економічної теорії	9
§ 4. Методи пізнання економічних процесів і явищ та їхня класифікація	10
Завдання для самоконтролю	13
Розділ 2. Основні напрями розвитку світової економічної думки	16
§ 1. Кейнсіанство та його еволюція	16
§ 2. Інституціоналізм	21
§ 3. Еволюція неокласичної теорії	24
§ 4. Неолібералізм	28
Завдання для самоконтролю	35
Розділ 3. Процес суспільного виробництва, його фактори та фази	37
§ 1. Сутність і структура суспільного виробництва	37
§ 2. Основні фактори суспільного виробництва та їхній взаємозв'язок. Виробнича функція ..	41
§ 3. Результативність суспільного виробництва	47
§ 4. Економічний прогрес та його види	49
Завдання для самоконтролю	51
Розділ 4. Економічні потреби та економічні інтереси суспільства	54
§ 1. Сутність потреб та особливості їх розвитку	54
§ 2. Економічний закон зростання потреб	56
§ 3. Економічні інтереси та їх особливості	57
Завдання для самоконтролю	59
Розділ 5. Соціально-економічний устрій суспільства. економічна система суспільства та закони її розвитку	61
§ 1. Економічна система, її сутність, цілі й основні структурні елементи	61
§ 2. Типи і еволюція економічних систем	62
§ 3. Власність та сучасні тенденції розвитку відносин власності	65
§ 4. Типи, види й форми власності	67
§ 5. Реформування відносин власності на сучасному етапі розвитку України	70
Завдання для самоконтролю	71
Розділ 6. Основні форми економічного розвитку. Товар і гроші	73
§ 1. Форми суспільного виробництва	73
§ 2. Товар та його властивості	75
§ 3. Теорії вартості	77
§ 4. Суть та значення грошей в суспільному розвитку	79
§ 5. Грошовий обіг та його закони	84
§ 6. Інфляція, її причини та наслідки	85
Завдання для самоконтролю	88
Розділ 7. Ринок, його суть та функції. конкуренція і Монополія	91
§ 1. Поняття ринку та його основні елементи	91

§ 2. Попит та пропозиція. Взаємодія між ними.....	94
§ 3. Ринкова інфраструктура.....	95
§ 4. Конкуренція та монополія.....	99
Завдання для самоконтролю.....	103
Розділ 8. Капітал та прибуток.....	106
§ 1. Перетворення грошей в капітал. Механізм створення додаткової вартості.....	106
§ 2. Оборот капіталу.....	108
§ 3. Прибуток як економічна категорія.....	111
Завдання для самоконтролю.....	114
Розділ 9. Су'б'єкти ринкової економіки.....	116
§ 1. Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин.....	116
§ 2. Підприємство та підприємницька діяльність.....	117
§ 3. Держава як суб'єкт ринку.....	121
Завдання для самоконтролю.....	124
Розділ 10. Сучасне світове господарство.....	127
§ 1. Світове господарство: основні риси та особливості розвитку.....	127
§ 2. Форми міжнародних економічних зв'язків.....	127
§ 3. Міжнародні валютні відносини.....	129
Завдання для самоконтролю.....	132
Розділ 11. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України.....	136
§ 1. Сутність, класифікація та причини виникнення глобальних проблем.....	136
§ 2. Паливно-енергетична та сировинна проблема.....	137
§ 3. Демографічні проблеми світу.....	138
§ 4. Національні і глобальні проблеми розб'юрення та демілітаризації економіки.....	139
§ 5. Екологічні проблеми.....	140
Завдання для самоконтролю.....	141
ЧАСТИНА II. МІКРОЕКОНОМІКА.....	143
Розділ 12. Аналіз поведінки споживачів.....	143
§ 1. Корисність в економічній теорії і проблема її виміру.....	143
§ 2. Смаки споживача.....	144
§ 3. Бюджетні обмеження та рівновага споживача.....	145
§ 4. Реакція споживача на зміну доходу та на зміну цін товарів.....	147
§ 5. Ефект заміщення та ефект доходу. Надлишок споживача.....	150
Завдання для самоконтролю.....	152
Розділ 13. Попит та пропозиція, їх взаємодія.....	157
§ 1. Поняття попиту і чинники впливу на попит.....	157
§ 2. Поняття пропозиції і чинники впливу на пропозицію.....	161
§ 3. Ринкова рівновага та рівноважна ціна.....	163
§ 4. Еластичність попиту та пропозиції.....	165
Завдання для самоконтролю.....	170
Розділ 14. Теорія фірми: виробництво та вартість.....	174
§ 1. Процес виробництва. Ресурси і випуск.....	174
§ 2. Виробнича функція.....	176
§ 3. Визначення результатів ринкової діяльності фірми.....	179
Завдання для самоконтролю.....	185

Розділ 15. Ринок досконалої конкуренції	189
§ 1. Характеристика ринку досконалої конкуренції	189
§ 2. Правило максимізації прибутку	190
§ 3. Функціонування фірми в короткостроковому періоді	192
§ 4. Функціонування фірми в довгостроковому періоді	193
§ 5. Досконала конкуренція та економічна ефективність	196
Завдання для самоконтролю	197
Розділ 16. Монополія	200
§ 1. Поняття та види монополії	200
§ 2. Попит та пропозиція монополії	200
§ 3. Цінова дискримінація	203
Завдання для самоконтролю	206
Розділ 17. Олігополія та ринок монополістичної конкуренції	209
§ 1. Олігополія: сутність і основні ознаки	209
§ 2. Олігополістичне ціноутворення	211
§ 3. Сутність і основні ознаки монополістичної конкуренції	214
§ 4. Короткострокова та довгострокова рівновага фірми в умовах монополістичної конкуренції	215
Завдання для самоконтролю	218
Розділ 18. Ринок факторів виробництва	222
§ 1. Загальна характеристика ринку факторів виробництва	222
§ 2. Ринок праці	223
§ 3. Ринок капіталу	228
§ 4. Ринок землі та природних ресурсів	231
Завдання для самоконтролю	233
ЧАСТИНА ІІІ. МАКРОЕКОНОМІКА	236
Розділ 19. Система національних рахунків – нормативна база макроекономічного рахівництва	236
§ 1. Суть та основні характеристики СНР	236
§ 2. Основні методологічні принципи побудови СНР	242
§ 3. Основні макроекономічні показники у СНР	244
Завдання для самоконтролю	248
Розділ 20. макроаналіз сукупного попиту та сукупної пропозиції	251
§ 1. Макроаналіз сукупного попиту	251
§ 2. Макроаналіз сукупної пропозиції	253
§ 3. Модель макроекономічної рівноваги AS-AD	255
§ 4. Модель IS-LM	256
Завдання для самоконтролю	258
Розділ 21. Сукупні видатки та економічна рівновага	260
§ 1. Споживання та заощадження	260
§ 2. Моделі поведінки споживача	261
§ 3. Інвестиції та фактори інвестування	270
§ 4. Сукупні видатки та рівноважний рівень виробництва	274
§ 5. Ефект мультиплікатора	277
§ 6. Рівноважний рівень ВВП та ВВП в умовах повної зайнятості: рецесійний та інфляційний розриви	277
Завдання для самоконтролю	278

Розділ 22. Макроекономічна нестабільність	281
§ 1. Суть економічного циклу та його фази	281
§ 2. Безробіття як індикатор макроекономічної нестабільності	284
§ 3. Методологічні положення класифікації та аналізу стану економічно активного населення	285
§ 4. Інфляція як індикатор макроекономічної нестабільності	293
Завдання для самоконтролю	297
Розділ 23. Механізм фіскальної політики	300
§ 1. Дискреційна фіскальна політика	300
§ 2. Автоматична фіскальна політика	300
§ 3. Методологія дослідження впливу державних закупок та чистих податків на ВВП	303
Завдання для самоконтролю	306
Розділ 24. Грошово-кредитний ринок та монетарна політика	309
§ 1. Грошово-кредитний ринок та грошові агрегати	309
§ 2. Попит на гроші	310
§ 3. Пропозиція грошей та рівновага на грошовому ринку	313
§ 4. Комерційні банки та їх роль у функціонуванні грошово-кредитного ринку	314
§ 5. Грошово-кредитна політика центрального банку	319
Завдання для самоконтролю	323
Розділ 25. Економічне зростання	327
§ 1. Суть економічного зростання	327
§ 2. Типи та фактори економічного зростання	328
§ 3. Моделі економічного зростання	329
Завдання для самоконтролю	341
ЧАСТИНА IV. ЕКОНОМІЧНА ІСТОРІЯ	343
Розділ 26. Предмет, методи та періодизація економічної історії	343
§ 1. Предмет, структура та функції економічної історії	343
§ 2. Методи історико-економічного аналізу	344
§ 3. Періодизація економічної історії	345
Завдання для самоконтролю	346
Розділ 27. Господарство первісної доби	347
§ 1. Особливості господарства первісної доби, основні риси її періодизації	347
§ 2. Господарство кам'яного віку	347
§ 3. Господарство мідного, бронзового та залізного віків	348
Завдання для самоконтролю	350
Розділ 25. Економічний розвиток стародавніх цивілізацій	351
§ 1. Особливості економічного розвитку країн Стародавнього Сходу	351
§ 2. Господарство Стародавньої Греції та Риму	354
§ 3. Криза рабовласницького ладу. Її причини	355
Завдання для самоконтролю	356
Розділ 29. Економічний розвиток країн Західної Європи в епоху Середньовіччя	358
§ 1. Основні риси та періодизація феодальної економіки	358
§ 2. Господарство раннього середньовіччя	358
§ 3. Господарство класичного середньовіччя (X–XV ст.)	359
Завдання для самоконтролю	361

Розділ 30. Господарство країн Західної Європи та США у період розпаду феодалізму та зародження Індустріального суспільства (XVI–XVIII ст.)	363
§ 1. Основні фактори розкладу феодального господарства та становлення індустріального суспільства.....	363
§ 2. Особливості генези індустріального суспільства в Голландії, Англії, Франції.....	364
§ 3. Економічний розвиток північноамериканських колоній.....	365
Завдання для самоконтролю.....	367
Розділ 31. Промислова революція у найбільш розвинутих країнах Західної Європи та США	369
§ 1. Причини, хід та наслідки промислового перевороту в Англії.....	369
§ 2. Особливості промислового перевороту у Франції та Німеччині та США.....	370
§ 3. «Пруський» та «американський» шляхи розвитку капіталізму в сільському господарстві.....	372
Завдання для самоконтролю.....	374
Розділ 32. Господарство провідних країн світу в останній третині XIX – на початку XX ст.	376
§ 1. Революція в галузі науки та її наслідки.....	376
§ 2. Перехід від вільної конкуренції до монополій.....	376
§ 3. Особливості економічного розвитку провідних країн світу в кінці XIX – на початку XX ст.....	377
Завдання для самоконтролю.....	380
Розділ 33. Господарство світу в міжвоєнний період	382
§ 1. Економічні наслідки Першої світової війни.....	382
§ 2. Економічний розвиток провідних країн світу у 20-ті роки.....	382
§ 3. Світова економічна криза 1929–1933 рр.....	384
§ 4. Господарство розвинутих країн світу в 30-х роках.....	386
Завдання для самоконтролю.....	389
Розділ 34. Господарство країн світу в роки Другої світової війни. Економічні перетворення та реформи у зарубіжних країнах у післявоєнний період (1939–1970)	391
§ 1. Економіка провідних країн в роки Другої світової війни. Економічні наслідки війни.....	391
§ 2. План Маршалла та його внесок у відродження післявоєнного господарства країн Західної Європи.....	393
§ 3. Економічна програма Л. Ерхарда в ФРН.....	393
§ 4. Економічна політика голлізму у Франції.....	394
§ 5. Японське «економічне диво».....	395
Завдання для самоконтролю.....	396
Розділ 35. Сучасний етап реформування у зарубіжних країнах	397
§ 1. Економічні проблеми сучасного етапу господарського реформування у зарубіжних країнах.....	397
§ 2. «Рейганоміка» та її результати.....	397
§ 3. Економічні реформи уряду М. Тетчер.....	398
Завдання для самоконтролю.....	400
ЧАСТИНА V. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА	402
Розділ 36. Суть і основні тенденції міжнародної економіки	402
§ 1. Суть, основні риси та етапи розвитку світового господарства.....	402
§ 2. Міжнародні економічні відносини та їх форми.....	404
§ 3. Економічні аспекти глобальних проблем.....	405
Завдання для самоконтролю.....	407

Розділ 37. Міжнародна торгівля.....	409
§ 1. Суть та значення міжнародної торгівлі.....	409
§ 2. Ціноутворення в міжнародній торгівлі.....	410
§ 3. Регулювання міжнародної торгівлі.....	412
§ 4. Україна на світовому ринку товарів і послуг.....	415
Завдання для самоконтролю.....	417
Розділ 38. Міжнародний рух капіталу.....	420
§ 1. Суть, причини та наслідки руху капіталу.....	420
§ 2. Форми руху капіталу.....	421
§ 3. Іноземні інвестиції в Україні.....	423
Завдання для самоконтролю.....	425
Розділ 39. Міжнародна міграція робочої сили.....	428
§ 1. Суть, причини та наслідки міграції робочої сили.....	428
§ 2. Сучасні світові ринки робочої сили.....	430
§ 3. Міграційні процеси в Україні.....	432
Завдання для самоконтролю.....	435
Розділ 40. Світова валютна система та міжнародні розрахунки.....	437
§ 1. Світова валютна система та етапи її становлення.....	437
§ 2. Суть та основні інструменти валютної політики.....	440
§ 3. Структура та основні механізми валютного ринку.....	444
Завдання для самоконтролю.....	446
Розділ 41. Міжнародна економічна інтеграція.....	450
§ 1. Суть, передумови та форми інтеграції.....	450
§ 2. Інтеграційні процеси в Європі.....	451
§ 3. Особливості інтеграційних процесів у Північній та Латинській Америці.....	453
§ 4. Інтеграція в Азії та Африці.....	455
Завдання для самоконтролю.....	459
Розділ 42. Міжнародний бізнес.....	462
§ 1. Спільні підприємства, їх природа та функції.....	462
§ 2. Транснаціональні компанії, їх суть та еволюція.....	465
§ 3. Вільні економічні зони та їх роль в міжнародному бізнесі.....	466
Завдання для самоконтролю.....	469
ГЛОСАРІЙ.....	472
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	509

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

АНДРЮЩЕНКО Андрій Миколайович
БУРЛЯЙ Аліна Павлівна
КОСТЮК Віра Степанівна
КРИМКОВСЬКИЙ Руслан Борисович
МУДРАК Руслан Петрович
ПЕНЬКОВА Оксана Георгіївна
ФИЦИК Лариса Анатоліївна

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Керівник видавничих проектів — *Б. А. Сладкевич*
Дизайн обкладинки — *Б. В. Борисов*
Коректор — *С. С. Савченко*

Підписано до друку 23.07.2009. Формат 60x84 1/16.
Друк офсетний. Гарнітура PetersburgС.
Умовн. друк. арк. 30,22.
Наклад 1000 прим.

Видавництво «Центр учбової літератури»
вул. Електриків, 23
м. Київ, 04176
тел./факс 425-01-34, тел. 451-65-95, 425-04-47, 425-20-63
8-800-501-68-00 (безкоштовно в межах України)
e-mail: office@uabook.com
сайт: WWW.CUL.COM.UA
Свідоцтво ДК № 2458 від 30.03.2006